

Entre els Miró i les corbates

Ex-president de la Federació Internacional de Corbaters, president del Patronat de la Fundació Miró, escriptor i amant de les arts, Eduard Castellet es defineix com un home eclèctic enfront de l'especialització. Als 59 anys, quan està fent un repàs de la seva vida en tres volums vista des dels ulls de l'infant, diu, sincer, que ha guanyat la memòria, però que li fa por el cuquet de la nostàlgia, però sobretot dorm tranquil després del nou sistema de seguretat de la Miró i de la subhasta dels 300 milions.

Andreu Sotorra

Aveure, ¿vostè és un home feliç com el nen feliç dels seus llibres?

—Sí. Ho intento. Faig allò que m'agrada. No vull ser un empresari les vint-i-quatre hores del dia. I ja sé que sóc un mal empresari. Però els meus quatre fills ja són grans. I el més petit està seguint el negoci. ¿Què vol més? A l'Eduard dels llibres li passava una cosa semblant, no s'adonava de la mala època, en tenia prou amb el plat a taula.

—¿Tindrem corbates per temps, doncs?

—És una moda que no s'acabarà mai.

—Deixi'm jugar net. Jo no porto gairebé mai corbata. ¿Què li diria per convèncer a un empedreït com jo de les excel·lències de la corbata?

—Res. Cadascú ha de ser el que vulgui. Si vostè no porta corbata, jo no li la puc imposar. Però si se n'hagués de posar, no tindria cap inconvenient, ¿oi?

—No sóc un Khomeini de la corbata, és clar. ¿La crisi dels anys setanta va ser tan real en el gènere?

—Ho va ser, ho va ser. La corbata ha estat una peça de vestir que ha anat subjecta a les modes, però més aviat als models polítics. Als anys setanta, amb la recuperació política, la imatge dels líders es mesurava per la corbata. Portar corbata volia dir ser de dretes. No portar-

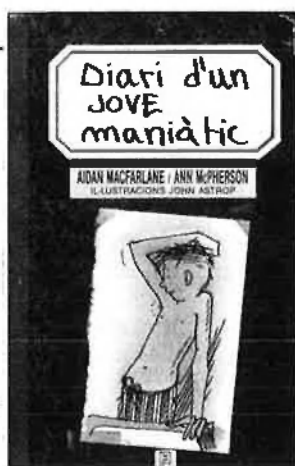
DOMENEC LMBERT

«Tinc tres fal·leres a la vida: la música, la literatura i l'art.»

L'ECLECTICA

*No és una
nova banda
de jazz*

El llibre juvenil més venut
en la VII Setmana
de Llibre Català

Edicions BROMERA

DISTRIBUEIX:

SENDRA (96) 366 45 85

LA TERRA (965) 12 15 77

Edicions PPCC. (93) 318 87 99

ne, d'esquerres. I el gremi se'n va ressentir.

—*Vaja, que, amb la reconversió corbatera dels polítics, a vostès sí que la democràcia els ha anat com un nus al coll...*

—Es pot dir que sí. Vulgues o no, la imatge dels que marquen uns models de moda ha tornat la corbata al seu lloc.

—*¿N'hi ha tants com diuen, de models de corbates?*

—Un grapat. Aquí a casa mateix en podríem trobar a la ratlla de dos mil de diferents.

—*No em faci triar, però expliqui'm com tria vostè...*

—Nosaltres ens proveïem generalment de l'estranger. A mi el negoci de la corbata m'obliga a viatjar molt. Per exemple a Como, al costat del llac, hi he d'anar de quatre a cinc vegades a l'any. O a Krefeld, un altre centre industrial de teixits. Quan fins ara, fa ben poc, vaig ser president de la Federació Internacional de Corbaters, els viatges eren una constant. És una de les poques coses que he tret d'aquesta experiència. Viatjar i fer moltes amistats a tot arreu.

—*No m'estranya que sigui un apassionat dels viatges, si tenim en compte que el seu avi matern ja el van embarcar als catorze anys cap a Amèrica...*

—¡Ah, el meu avi! Sí, en Martín Díaz de Cossío, tot un personatge fantàstic. ¿S'imagina embarcar-se als catorze anys, espavilar-se sol a Mèxic, fer-se la vida sol, enamorar-se i casar-se als vint anys i anar de viatge de nòvios tres mesos xanoxano a cavall?

—*Jo me l'imagino, a vostè, perquè em sembla que té el personatge mitificat. Un avi aventurer, bohemi...*

—No, no tant com això. Simplement interessant, però amb passió.

—*De fet, com vostè als catorze anys, que el posen al negoci...*

—Una altra mena de viatge, sí. No vaig poder triar gaire. El pare m'hi va encarrilar... I encara hi sóc.

—*Però tot i així, vostè, fets els quaranta anys, accedeix a la Universitat fent les proves de majors de vint-i-cinc anys...*

—Sí, però, només hi vaig assistir un curs. La realitat de combinar treball i estudis va ser superior... A part de coincidir amb l'època de trencament en el curs, vagues, assemblees, no era el meu a la meva edat, i a més portar el negoci.

—*Diuen que al seu costat, a la mateixa prova d'accés, hi havia també en Baltasar Porcel...*

—¡I tant, com si fos ara! I intentàvem de passar-nos apunts d'orella a orella...

—*Em deia, abans de començar, que sempre ha tingut tres fal·leres a la vida...*

—Són tres punts clau: la música, la literatura i l'art. ¿Sap que jo tota la vida hauria volgut ser pianista o actor?

—*No en dubto gens, de l'èxit. Com a pianista, per exemple, ja s'ha dit que en un dels seus viatges va fer d'esportani en una sala de Dusseldorf i la gent va arrancar a ballar...*

—És que la música a mi em va entrar de molt petit per l'oïda, que diuen...

—*¿O sigui que també s'inicia a la música d'una manera innata...?*

—Sí, miri, quan vam tornar de Bilbao, jo era petit, acabada la guerra, ens vam posar a viure al carrer de Còrsega, i teníem per veïns la família del pintor Todó. Allí hi ha el meu mestratge en música...

—*A veure, a veure, ¿no em parla d'antecedents pictòrics?*

—Sí, però els envans de paret a vegades són molt primis i des de casa del pintor Todó cada vespre se'ns dedicava un concert escoltant música amb aquells discos de gramola antiga. Jo em vaig acostumar a parar l'orella a través de l'envà i així em va venir el swing...

—*La música i, pel que veig, l'amor a l'art plàstic, tota una barreja que lliga perfectament.*

—I més encara. La meua malaltia de després, als meus divuit anys, de brot de tuberculosi... Vaig llegir com un desesperat... Delibes, Cela, i tots els americans. Són els meus inicis innats en la meua cultura eclèctica i particular.

—*Un altre escriptor que s'inicia al llit, en el bon sentit literal i literari, aprofitant una oportuna malaltia...*

—Segurament que són els inicis, sí.

—*Els inicis que han culminat amb Norbury, el primer dels tres volums de les memòries i, a punt de sortir, el segon que es dirà L'edat breu. ¿Hi segueix parlant el nen Castellet, l'Eduardet?*

—Sí, sí. Amb la diferència que en aquest segon llibre hi ha una evolució del llenguatge i de l'estructura que correspon a l'evolució de l'edat cap als nous anys. He volgut mantenir la

«Amb la meua faceta d'escriptor he recuperat la memòria, però també he topat amb una certa nostàlgia».

visió dels llibres escrits, si podia ser, des dels ulls d'aleshores...

—*¿Què hi ha guanyat amb aquesta faceta d'escriptor?*

—Sobretot he recuperat una memòria que em sembla que potser havia perdut, però també he topat amb una certa nostàlgia. I això ja em fa més por. La nostàlgia no és bona.

—*Però vostè mira al futur a través de la Fundació Miró, com el president del Patronat...*

—Em va proposar l'anterior president, l'Oriol Bohigas. Jo ja n'havia estat vice-president després de la mort de Cirici-Pellicer i, com que em va agradar tant la idea, m'hi vaig deixar reenganxar.

—*¿És cert que vostè, com a president del Patronat de la Miró, no cobra ni cinc?*

—Del tot. I m'agrada poder-ho dir, perquè sempre hi ha aquelles veus que corren i corren, «mira en Castellet, ell rai, amb la Fundació...». Ho faig perquè m'hi diverteixo, m'agrada i, a més, els estatuts del Patronat no permeten que es remuneri els que en són membres.

—*Vaja, que aquí els sous no són la causa del dèficit...*

—En absolut. La Fundació Miró acaba de sortir-se'n amb la subhasta, que ha recollit exactament 334 milions. Però cal descomptar-ne les despeses de l'organització i ens quedarem amb uns 300 de nets.

—*¿I en fan falta molts més?*

—Si es vol que la Fundació Miró sigui el que volia el seu fundador, sí. El pressupost d'aquest 1989 és de 175 milions. Amb la subhasta hem eixugat dèficits. Enguany l'Ajuntament ens dona 50 milions, la Generalitat finalment hi ha posat més el coll amb 50 més, i uns altres 50 poden recuperar-se de públic. Encara en queden vint-i-cinc per cobrir...

—*Però hi ha rumors de gestions amb el Ministeri.*

—Els s'han interessat per tal que la Miró entrés dins del Sistema Espanol de Museos, i hi estem en tràmits.

—*De tancar, res...*

—No, en absolut. Abans de tancar la Miró, acabariem sent només un museu i prou. Però aleshores

traïriem el que volia en Miró i em sabria molt de greu tant això com haver de fer una segona subhasta...

—*Ja veig que està fent artesanía per sobreviure entre la tradició i l'aspiració de la Miró...*

—Gairebé, com si estampéssim, teixíssim i folréssem a mà el que ha de ser un centre com aquest.

—*Com si fes encara a mà algunes de les corbates...*

—Encara ho fem així en molts models...

—*Segueixi fent l'artesà, doncs. Escrivint, tocant el piano, corbatejant i refent Miró...*

—Es tracta de fer un bon nus...

—*¿Espanyol, anglès, italià o americà...?*

—¿Sap una cosa...? No li sabria dir quin pot ser el millor.

—*M'estalvio de demanar-li que me'n faci un de model.*

—Però si vostè m'ha dit que no en portava, de corbata...

—*No se sap, senyor Castellet, no se sap. De fet, no es pot dir mai d'aquesta corbata no en portaré...* □